

YAŞANAN KRİZLERİN YARATTIĞI İNSAN HAKLARI İHLALLERİ

Buse AKSOY*

Savaşlar, krizler ve son zamanlarda tüm dünyayı etkisi altına alan “Kovid-19 salgını” gibi pek çok unsur bireylerin temel hak ve özgürlüklerini sınırlandırmaktadır. ‘Türkiye İnsan Hakları İhlalleri Raporu’na göre çoğunlukla ihlal edilen haklar arasında yaşama hakkı, düşünce ve ifade özgürlüğü hakkı, adil yargılanma hakkı, işkence ve diğer kötü muamele hakkı, kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı, toplanma ve örgütlenme özgürlüğü, basın ve kitle iletişim özgürlüğü, serbest seçim hakkı ve mülkiyet hakkı bulunmaktadır. İnsan hakları ihlallerinin gün geçtikçe arttığı bilinen bir gerçektir. Yaklaşık on bir yıl önce başlayan ve halen devam etmekte olan Suriye İç Savaşı, bireylerin yaşam hakkını tehdit etmenin yanı sıra mülkiyet haklarına da ket vurmuş, düşünce ve ifade özgürlüklerini sınırlandırmıştır. Savaş sebebiyle farklı ülkelere gerçekleştirilen göçler bireyleri ve göç ettikleri ülkeyi zor şartlar altında bırakmıştır. Bu noktada sığınmacı sorunu bilhassa Türkiye’yi siyasi, ekonomik ve sosyal açılardan derinden etkilemiştir.

20 Mart 2020 tarihinde ortaya çıkan Kovid-19 salgını süreci de tüm dünya için oldukça zorlu bir döneme işaret etmektedir. Milyonlarca can kaybının yaşandığı salgın sürecinde sosyal hareketliliğe büyük ölçüde sınırlama getirilmiştir. Bu durum her ne kadar hastalığın yayılmasını önleme amacı taşısa da dünya nüfusunun çoğu tarafından bir insan hakkı ihlali olarak değerlendirilmiştir. Diğer yandan salgının yol açtığı ekonomik buhran dünya ülkelerinde yıkıcı bir etki yaratmıştır. Yoksul ve gelişmekte olan ülkeler enflasyon yükselişinden yoğun biçimde etkilenirken büyük güçler ise krizi fırsata çevirerek bu süreçten en az hasarla çıkmayı başarmışlardır. Bireyler bir yandan salgınla mücadele ederken diğer yandan da ekonomik kriz bahanesiyle haksız sebeple işten çıkarmalara maruz kalmışlardır. Ayrıca yetkili merciler tarafından söz konusu insan hakkı ihlaline yönelik işverenlere caydırıcı nitelikte bir yaptırım uygulanmış değildir. Tüm bu yaşananlar dünya toplumunu derinden sarsmıştır.

İnsan hakları ihlalleri hiçbir koşulda kabul edilmemeli ve içselleştirilmemelidir. Bu konuda toplumların bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Unutulmamalıdır ki insan hakları ihlallerinin önüne geçilmesinde öncelikli sorumluluk bir otoriteyi temsil eden devlete aittir. Dolayısıyla devletlerin bu konuya özel önem atfetmesi şarttır.

* Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Üçüncü Sınıf Öğrencisi